

25.3.2024

Sisäministeriö

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyin maahantulon torjumiseksi

Sisäministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyin maahantulon torjumiseksi.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden vallitessa valtioneuvoston yleisistunto voisi päättää rajoittaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten vastaanottamista rajatulla osalla Suomen valtakunnanrajaa ja sen välittömässä läheisyydessä Suomen täysivaltaisuuden tai kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Jos valtioneuvosto olisi tehnyt edellä tarkoitetun päätöksen, päätöksessä tarkoitettulla alueella vaikuttamisen välineenä olevan maahantulijan maahanpääsy estettäisiin, hänet poistettaisiin maasta ja hänet ohjattaisiin siirtymään paikkaan, jossa kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia otetaan vastaan. Maahantulijan kansainvälistä suojelua koskeva hakemus otettaisiin kuitenkin vastaan tietyissä poikkeustapauksissa.

Esityksen tavoitteena on torjua maahantulon välineellistämisen muodossa Suomeen kohdistettavaa painostamista, vahvistaa rajaturvallisuutta ja varautua maahantulon välineellistämisen vakavimpiin tilanteisiin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Valtiovarainministeriön lausunto

Venäjän harjoittamaan valtiolliseen hybridivaikuttamiseen ml. välineellistettyyn maahantuloon vastaamiseksi rajaturvallisuutta koskevan säädöskehikon tulee mahdollistaa riittävät toimet kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Tämä vähentää ennakkolisesti myös riskiä hybridivaikuttamisen ja painostamisen kohdistamiselle Suomea vastaan.

Poikkeustilanteesta viranomaisille aiheutuvien kustannusten määrä riippuisi Suomeen pyrkivien henkilöiden määrästä ja toimintatavoista, kuten mahdollisesta valmiudesta käyttää voimaa. Esitysluonnoksen mukaisten riskien realisoituminen aiheuttaisi lisäkustannuksia Rajavartiolaitoksen lisäksi luultavasti myös poliisille, Puolustusvoimille, Maahanmuuttovirastolle ja Tullille.

Kuten esitysluonnoksessa on todettu, esityksen mukaisista toimista aiheutuvien kustannuksien korvaamisesta Rajavartiolaitokselle ja mahdollisesti muille viranomaisille, päätettäisiin lisätalousarvio- ja talousarviomenettelyssä. Ulkopuolisen rahoituksen mekanismit (esimerkiksi EU:n BMVI-rahoitusinstrumentin hätäapurahoitus) pyrittäisiin hyödyntämään täysimääräisesti.

Kuten esityksen luonnoksessa on todettu, ehdotetun lainsäädännön soveltamista edeltäisi todennäköisesti pitkittynyt tilanne, joka olisi jo edellyttänyt huomattavia viranomaistoimenpiteitä ja niiden myötä kustannuksia. Kuvattu hybrdivaikuttamisen skenaario on osin parhaillaan käynnissä. Venäjän syksystä 2023 alkaen toteuttamaan välineellistettyyn maahantuloon vastaamiseksi rajanylityspaikkoja on suljettu ja kansainvälisen suojelun hakemista keskistetty. Näistä toimista on aiheutunut Rajavartiolaitokselle ylimääräisiä kuluja noin 1,2 miljoonaa euroa viikossa.

Lisäksi Tulli on arvioinut, että nykyisessä tilanteessa, jossa itärajan rajanylityspaikat ovat suljettuja, sille on muodostunut lisäkustannuksia 150 000 - 200 000 euroa kuukaudessa. Tämä voisi olla perusteltua täydentää esityksen taloudellisten vaikutusten arvioon. Esityksen mukaisen uhkakuvan tilanteessa Tulli tarjoaisi nykyistä laajempaa virka-apua Rajavartiolaitokselle, jolloin myös Tullille muodostuvat kustannukset olisivat nykytilanteeseen verrattuna suuremmat.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/5349/2024-VM-26

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: